

VOORONTWERP VAN DECREET OVER DIVERSE MAATREGELEN VOOR HET ONDERWIJS

Samenvatting

Dit decreet bevat bepalingen die een aantal bestaande niveau- en themadecreten binnen onderwijs verbeteren en aanvullen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Dit onderwijsdecreet beoogt een aantal bestaande niveau- en themadecreten binnen onderwijs te verbeteren en aan te vullen.

Bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretale context afspelen, is het niet altijd mogelijk alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt mee dat een aantal decretale bepalingen nog moeten verfijnd worden. Er dienen zich nieuwe situaties aan, waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving, via verbeteringen, het steeds weer evoluerend onderwijsveld volgt. De betrokken doelgroepen (scholen, instellingen, centra en personeel) vragen dan ook dat de overheid omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid zo snel mogelijk de nieuwe decretale bepalingen verder verfijnt of aanpast.

Twee maatregelen voeren ook mee het Regeerakkoord / Beleidsnota / BBT 2022 uit:

- Artikel 19 voor wat betreft gepast onderwijs voor zeer gemakkelijk lerenden, hoogbegaafden en uitzonderlijk hoogbegaafden;
- artikel 35 voor wat betreft de inhoudelijke invulling van de schakeljaren 'bijzondere wetenschappelijke vorming', 'bijzondere artistieke vorming' en het '7e naamloos leerjaar'.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De kwantiteit en toenemende techniciteit van de regelgeving is de afgelopen jaren, zowel internationaal, federaal als op Vlaams niveau stelselmatig gegroeid. Ook binnen de sector onderwijs wordt er steeds meer en steeds sneller nieuwe en bijkomende regelgeving gecreëerd. De duurzaamheid van decretale bepalingen neemt af.

Jaarlijks ontstaan er situaties zoals hierboven onder A beschreven die leiden tot aanpassing van bestaande niveau- en themadecreten. De artikelen in dit voorontwerp van decreet bevatten een aantal inhoudelijke verbeteringen en aanvullingen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Dit voorontwerp van decreet bevat 11 hoofdstukken. Naast een inleidende bepaling (hoofdstuk 1) en de inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd (hoofdstuk 11) worden 9 bestaande onderwijsdecreten gewijzigd en aangevuld (hoofdstukken 2 tot en met 10) .

Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste bepalingen:

Wijzigingen van de decreten rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs en gesubsidieerd onderwijs (hoofdstuk 2 en 3) met betrekking tot:

Tuchtregeling/sancties

De beroepsprocedures die gelden binnen de Kamers van Beroep, bevoegd voor tuchtaangelegenheden, en het College van Beroep, bevoegd voor evaluatie, bevatten momenteel geen uitdrukkelijke bepaling die voorziet in een verlenging van de beroepstermijn als deze verstrijkt op een zondag of op een wettelijke feestdag. Daarom voorzien we een verlenging van de beroepstermijn tot de eerstvolgende werkdag indien deze termijn eindigt op een zondag of een feestdag.

Daarnaast wordt specifiek met betrekking tot het instellen van een beroep tegen een ontslag om dringende redenen verduidelijkt dat de daartoe geldende beroepstermijn pas ingaat na de schriftelijke mededeling van de dringende redenen die het motief vormen voor het ontslag. De mededeling van deze dringende redenen moet ook gebeuren per aangetekende brief binnen de drie werkdagen na het ontslag.

Wijzigingen van diverse decreten voor het basisonderwijs, volwassenenonderwijs, secundair onderwijs, internaten, deeltijds kunstonderwijs en Centra voor Leerlingenbegeleiding (respectievelijk hoofdstuk 4, 5, 7, 8, 9 en 10) met betrekking tot:

Aanstellingen met projectsubsidies via systeem 'personeel werkingsbudget'

De huidige regelgeving met betrekking tot PWB-aanstellingen (personeel ten laste van het werkingsbudget) is strikt afgebakend. Als gevolg hiervan kunnen scholen, instellingen, centra of internaten die een projectsubsidie ontvangen, deze middelen vandaag niet gebruiken om een personeelslid aan te stellen, zoals dit vandaag soms gebeurt ten laste van het werkingsbudget.

Dit betekent voor een instelling dat, zonder wijziging aan de regelgeving, de projectsubsidie enkel kan ingezet worden voor contractuele aanstellingen. Het

aanstellen van contactuele personeelsleden brengt bijkomende kosten met zich mee om het sociaal secretariaat te vergoeden en de RSZ te betalen, waardoor deze arbeid voor de betrokken instelling duurder wordt en het beschikbaar budget kleiner.

Personeelsleden die vandaag al actief zijn in het onderwijs, kunnen bovendien enkel in het project stappen via een "afwezigheid voor verminderde prestaties" (AVP). Dit verlofstelstel plaatst hen in de statutaire toestand 'non-activiteit'. Een AVP telt niet mee voor de berekening van de dienstanciënniteit, en – als het personeelslid een volledige AVP neemt – ook niet als onderwijsprestaties in het kader van hun geldelijke anciënniteit.

Het is daarom dikwijls niet interessant voor personeelsleden die al in een onderwijsambt fungeren om via deze weg in dergelijk project in te stappen.

Op beleidsmatig vlak heeft dit tot gevolg dat er een stuk expertise vanuit het werkveld niet kan worden benut of aangeboord, wat dan weer vaak nadelig is voor de kwaliteit van het project.

We nemen daarom in de regelgeving expliciet de mogelijkheid op om met projectmiddelen die het beleidsdomein Onderwijs en Vorming toekent in de vorm van subsidies, personeel aan te werven via de systematiek van PWB. We voorzien dit voor alle onderwijsniveaus.

Wijzigingen van het decreet basisonderwijs en de codex secundair onderwijs (hoofdstuk 4 en 7) met betrekking tot:

Digitaal akkoord bij wijziging schoolreglement

Deze wijziging maakt het mogelijk dat basis- en secundaire scholen digitaal akkoord krijgen van ouders bij een wijziging van het schoolreglement. Momenteel gebeurt dat schriftelijk, met veel planlast bij het begin van het schooljaar als gevolg.

60 kalenderdagen bij ontbinding van inschrijving + ontbinding van inschrijving voor volgend schooljaar

Er komt een verduidelijking met betrekking tot het ontbinden van een inschrijving van een kind met een verslag. Dit is een verduidelijking die reeds opgenomen was in de decreten naar aanleiding van corona (Corona IV en VIII). Momenteel moeten scholen bij de ontbinding van een inschrijving van een nieuwe leerling met een verslag, een maand na de beslissing deze leerling uitschrijven, anders lopen ze het risico dat het kind definitief ingeschreven wordt geacht. Nu wordt de mogelijkheid voorzien dat scholen de inschrijving kunnen ontbinden met het oog op een daaropvolgend schooljaar, zoals dat reeds het geval is voor zittende leerlingen van wie het verslag wijzigt.

Wijzigingen van het decreet basisonderwijs (hoofdstuk 4) met betrekking tot:

Toelatingsvoorwaarden - ontbindende voorwaarde

De regelgeving met betrekking tot de toelatingsvoorwaarden tot het lager onderwijs wordt aangepast zodat leerlingen waarvan nog niet vaststaat dat ze voldoen aan de toelatingsvoorwaarden onder ontbindende voorwaarde worden ingeschreven in het lager onderwijs in plaats van onder opschortende voorwaarde. Zo volgen ze al les in het lager onderwijs. Indien na de start van het schooljaar de klassenraad lager onderwijs een negatieve beslissing neemt over de toelating tot het lager onderwijs, moet de school voor het kleuteronderwijs waar de leerling vorig jaar les volgde, verplicht de leerling in overcapaciteit inschrijven.

Toelatingsvoorwaarde - lager onderwijs

De toegang tot het lager onderwijs voor leerlingen met een getuigschrift basisonderwijs en voor leerlingen die 14 jaar worden voor 1 januari van het lopende schooljaar wordt aangepast. Er wordt nu verduidelijkt dat indien een leerling wordt toegelaten tot het lager onderwijs door één school, deze leerling tijdens het schooljaar vrij kan veranderen naar een andere school zonder dat die school de mogelijkheid heeft om die leerling te weigeren op basis van de toelatingsvoorwaarden. De uiteindelijke beslissing om het kind nog een jaar in het lager onderwijs school te laten lopen blijft wel bij de ouders liggen.

Beroepsprocedure getuigschrift basisonderwijs – examencommissie

Deze regeling beoogt de beroepsprocedure voor leerlingen die een examen afleggen voor de examencommissie tot het behalen van het getuigschrift basisonderwijs te verduidelijken. Het doel is de principes van het lager onderwijs om in beroep te gaan tegen een beslissing tot het niet verkrijgen van het getuigschrift basisonderwijs verder te verduidelijken voor het beroep tegen een beslissing van de examencommissie tot het niet behalen van een getuigschrift basisonderwijs. Zo blijft de procedure zoveel mogelijk gelijk. Er wordt wel afgestapt van het principe dat de beroepsmogelijkheid pas ontstaat na een overleg tussen de partijen. Er is geen verplichting meer om te overleggen met de directeur of zijn afgevaardigde. Wel wordt de mogelijkheid tot overleg behouden zonder dat de directeur kan weigeren.

Verder wordt er gegarandeerd dat de ouders effectief de nodige informatie krijgen over de beroepsprocedure.

Afschaffen minimumleeftijd getuigschrift basisonderwijs

Het decreet basisonderwijs stelt momenteel dat erkende scholen het getuigschrift basisonderwijs kunnen uitreiken aan leerlingen die 'vóór 1 januari van het lopende schooljaar al acht jaar geworden zijn'. Dit artikel beoogt deze minimumleeftijd af te schaffen. Het decreet basisonderwijs legt vast welke de norm is voor het bekomen van het getuigschrift basisonderwijs: de klassenraad oordeelt of een leerling in voldoende mate de doelen uit het leerplan die het bereiken van de eindtermen beogen, heeft bereikt. Het is niet logisch dat wie leerprestaties vertoont waardoor aan deze norm voldaan wordt, het getuigschrift basisonderwijs niet kan bekomen, puur omwille van de leeftijd.

Programmaties buitengewoon basisonderwijs

Met de artikelen 95, 96 en 97 van het decreet van 9 juli 2021 over het onderwijs XXXI werden in het decreet basisonderwijs de artikelen 111/1, 111/2 en 111/3 ingevoegd. Scholen voor buitengewoon basisonderwijs die uiterlijk op 30 november 2020 een aanvraag indienden tot programmatie van een nieuwe school of tot oprichting van een bijkomend type kregen de mogelijkheid om de programmatie/oprichting hetzij op 1/9/2021, hetzij op 1/9/2022 te kunnen doen. Deze maatregel wordt nu structureel gemaakt.

Daarnaast komt er nog een extra maatregel in het kader van de groeiende capaciteitsproblemen in het buitengewoon onderwijs.

Om een nieuwe school voor buitengewoon basisonderwijs te programmeren moeten er ten minste twee types opgericht worden. Omwille van de capaciteitsproblemen voor leerlingen met een verslag wordt vanuit het onderwijsveld de vraag gesteld om het mogelijk te maken om een nieuwe school voor buitengewoon basisonderwijs te kunnen oprichten met slechts 1 type.

Wijziging telwijze type 5 buitengewoon basisonderwijs

In het buitengewoon onderwijs is er een afzonderlijke type voor leerlingen die opgenomen zijn in een ziekenhuis, een residentiële setting of verblijven in een preventorium: type 5. Dit aanbod is bedoeld om het reëel risico op leerachterstand in gevallen van langdurige of veelvuldige afwezigheid zo veel als mogelijk te beperken.

Voor de financiering en subsidiëring van type 5-scholen wordt een speciale berekeningswijze gebruikt. Hun populatie kan immers sterk fluctueren doorheen een schooljaar: de leerling blijft niet noodzakelijk een volledig schooljaar in het preventorium, het ziekenhuis of de residentiële setting. Concreet wordt de berekening niet gemaakt op basis van een teldatum (zoals vaak gehanteerd wordt binnen onderwijs) maar wel op basis van de gemiddelde aanwezigheid van regelmatige leerlingen in een telperiode die niet samenvalt met een schooljaar, maar telkens van 1 februari tot 31 januari loopt (12 maanden).

Bij herstructurering geldt ook een bijzondere regel in het type 5-onderwijs. Wanneer een basisschool een vestigingsplaats opricht, dan herstructureert ze en telt ze één schooljaar op de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar. Voor een type 5-school die herstructureert wordt de omkadering berekend o.b.v. het gemiddelde leerlingenaantal van de maand september. Bij het oprichten van een vestigingsplaats bij een type 5 school stelt zich echter een probleem het schooljaar na de herstructurering. Voor dat schooljaar wordt de omkadering berekend op de "gewone" wijze (het gemiddeld leerlingenaantal gedurende de 12 maanden voorafgaand aan de eerste schooldag van februari van het voorafgaande schooljaar). De nieuw opgerichte vestigingsplaats (en haar leerlingen) maakt evenwel nog geen 12 maanden deel uit van de school, maar slechts 5 maanden (september – januari). Dit heeft een negatief effect op het gemiddeld leerlingenaantal in die periode van 12 maanden, waardoor de type 5 school het tweede schooljaar van de herstructurering een beperktere omkadering zal ontvangen dan het eerste schooljaar van de herstructurering. Het derde

schooljaar van de herstructurering genereert de school wel weer zijn volledige omkadering. Door de huidige manier van financieren is er dus in het tweede jaar van oprichting een "dip" in de financiering die de organisatie voor type 5 scholen die herstructureren bemoeilijkt.

De voorgestelde oplossing is om de omkadering van de type 5 basisschool ook het schooljaar na de herstructurering te berekenen op basis van het gemiddeld leerlingenaantal van de maand september.

Wijzigingen van de codex secundair onderwijs (hoofdstuk 7) met betrekking tot:

Programmatie van integratie- en kwalificatiefase in opleidingsvorm 3

Voor programmatie van structuuronderdelen in de kwalificatie- en integratiefase van opleidingsvorm 3 is nu bepaald dat verschillende structuuronderdelen voor deze twee fases geprogrammeerd kunnen worden, zolang deze zich binnen hetzelfde studiedomein bevinden. We schrappen de beperking tot hetzelfde studiedomein. Hierdoor krijgen scholen buitengewoon onderwijs opleidingsvorm 3 meer mogelijkheden voor de uitbouw van hun opleidingsaanbod, wat leerlingen meer kansen geeft om een bijkomende kwalificatie te behalen en zo hun positie op de arbeidsmarkt te versterken. Het komt nog steeds aan de Vlaamse Regering toe om de programmatieaanvragen te beoordelen.

Programmatie in gewoon secundair onderwijs en buitengewoon secundair onderwijs – genadejaar + behalen van normen in het buitengewoon secundair onderwijs

Voorliggende maatregel voorziet in een verruiming van de periode tot eerste inrichting van een goedgekeurde programmatie voor een structuuronderdeel. Wanneer de school voor gewoon of buitengewoon secundair onderwijs in het eerste schooljaar na de goedkeuring door de Vlaamse regering niet opstart met het goedgekeurde structuuronderdeel, krijgt ze met voorliggende bepaling de mogelijkheid om in het daaropvolgende schooljaar dit aanbod opnieuw in te richten, zonder bijkomende aanvraag of goedkeuring.

Daarnaast wordt ook toegevoegd dat schoolbesturen tegen de eerste schooldag van oktober van dat eerste schooljaar moeten beslissen of zij het nieuwe type in de loop van dat schooljaar alsnog zullen inrichten wanneer er een vraag tot inschrijving wordt gesteld.

Er wordt daarenboven ook duidelijk gemaakt dat scholen buitengewoon onderwijs die de geprogrammeerde opleidingsvorm(en) het eerste jaar inrichten maar de norm niet halen in het eerste jaar, op 1 oktober tellen voor omkadering in dat eerste jaar. In geval een school buitengewoon onderwijs beslist om een nieuw type na 1 oktober alsnog op te richten dan tellen ze pas op 1 oktober van het daaropvolgende schooljaar wanneer er effectief 1 leerling is op 1 oktober.

Doelen voorbereidende leerjaren hoger onderwijs (uitrol modernisering SO)

In het kader van de modernisering van het secundair onderwijs worden vanaf het schooljaar 2025-2026 alle 3de leerjaren van de 3de graad verzameld onder de noemer "Se-n-Se-opleidingen".

Er zullen twee types Se-n-Se-opleidingen zijn:

1. Se-n-Se-opleidingen als beroepsgerichte specialisatie na behaalde OK4 en Se-n-se-opleidingen als beroepsgerichte specialisatie na behaalde OK3 en
2. Se-n-Se-opleidingen als voorbereiding op het hoger onderwijs.

Voor deze Se-n-Se-opleidingen ontbreken momenteel decretale bepalingen met betrekking tot de doelen. Voorliggende bepalingen strekken ertoe dit hiaat weg te werken.

Verlenging preventieve schorsing

De bevoegdheid om een preventieve schorsing eenmalig te verlengen wordt gewijzigd van het school- of centrumbestuur naar de directeur van de school, aangezien de directeur ook instaat voor het opleggen van de initiële preventieve schorsing.

Wijziging van het decreet leren en werken (hoofdstuk 6) met betrekking tot:

Programmatie in gewoon secundair onderwijs- genadejaar

Ook voor het stelsel van leren en werken voorziet de voorliggende maatregel in een verruiming van de periode tot eerste inrichting van een goedgekeurde programmatie voor een structuuronderdeel. Wanneer een centrum in het eerste schooljaar na de goedkeuring door de Vlaamse regering niet opstart met het goedgekeurde structuuronderdeel, krijgt ze met voorliggende bepaling de mogelijkheid om in het daaropvolgende schooljaar dit aanbod opnieuw in te richten, zonder bijkomende aanvraag of goedkeuring.

Wijzigingen van het decreet deeltijds kunstonderwijs (hoofdstuk 9) met betrekking tot:

Voordrachtgevers in leeractiviteiten op maat

Volgens het DKO-decreet kan een academie 5% van haar lestijden omzetten naar een krediet voor voordrachtgevers. Met dat krediet kan de academie gerenommeerde experts aantrekken voor een lezing of workshop. De voorgestelde maatregelen maken het mogelijk dat ook geïnteresseerden die geen les volgen aan de academie de voordracht kunnen bijwonen en dat lestijden voor leeractiviteiten op maat kunnen worden omgezet naar een krediet, naar analogie van voordrachtgevers. Daardoor kan een academie ook externe experts inzetten voor leeractiviteiten op maat.

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften: verantwoordingsdocumenten IAC en gemeenschappelijk curriculum met aangepast lessenrooster

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die enkel op basis van medische diagnostiek bepaalde vakken niet of maar gedeeltelijk kunnen volgen, maar niet erkend zijn door een overheidsinstantie als persoon met handicap, vallen momenteel uit de boot voor zowel een individueel aangepast curriculum als een gemeenschappelijk curriculum met aangepast lessenrooster. De voorliggende wijziging voegt deze categorie toe aan de leerlingen die voor aangepast onderwijs in aanmerking komen. Omwille van de leesbaarheid wordt het eerste lid van het artikel 52 en 53 bovendien redactioneel aangepast.

Wijzigingen van de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs (hoofdstuk 8) met betrekking tot:

Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs: overgang pilootproject

Een nieuw, eenduidig en transparant concept leerlingenvervoer dringt zich reeds enige tijd op. Het regelgevende kader van het huidig vervoerssysteem is verouderd en heeft door de jaren heen aan coherentie verloren door de toevoeging van allerlei uitzonderingsmaatregelen. Op 17 juli 2015 stemde de Vlaamse Regering in met de conceptnota 'Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs'. In de nota wordt een nieuwe werkwijze voor de organisatie van het leerlingenvervoer voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs beschreven. De conceptnota stelde dat sleutelen aan het huidig regelgevend kader geen kwalitatieve oplossingen meer kan garanderen. Het leerlingenvervoer is een gedeelde bevoegdheid tussen de minister bevoegd voor onderwijs (individueel vervoer, toekenning van het recht op vervoer, subsidie voor busbegeleiding) en de minister bevoegd voor mobiliteit en openbare werken (praktische uitvoering van het leerlingenvervoer).

In 2017 startte er in twee regio's in Vlaanderen een pilootproject 'Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs' (regio Leuven en regio Roeselare). Het doel van dit pilootproject was om de principes die in de conceptnota naar voren geschoven worden, te concretiseren en in de praktijk te brengen. De pilootgebieden werden vrijgesteld van de principes van de omzendbrief "Zonaal Leerlingenvervoer" (NO/2008), opdat zij konden experimenteren met de principes uit de conceptnota. Met een Besluit van de Vlaamse Regering (23 december 2016) werd een eerste pilootfase geregeld, die liep tot 30 juni 2019. Op 5 april 2019 werd het Besluit van de Vlaamse Regering van 25 januari 2019 betreffende de organisatie van het tijdelijk project "Leerlingenvervoer Buitengewoon Onderwijs" bekrachtigd door het Vlaams Parlement. Dit was een vernieuwing van het pilootproject, dat de tweede fase van het pilootproject aankondigde. Fase twee concentreerde zich op vier punten:

- extra aandacht voor een samenwerking met mobiliteitspartners en de vervoerregioraad in kader het voorontwerp van decreet betreffende 'Basisbereikbaarheid';
- het verder uitwerken en uittesten van de principes zoals deze geoperationaliseerd worden in de bestaande pilootregio's;
- een uitbreiding van pilootregio Roeselare tot vervoerregio Roeselare;
- het uittesten van de principes zoals omschreven in het pilootproject in een grootstedelijk gebied. Het grootstedelijk pilootgebied Antwerpen werd geselecteerd na een strikte selectieprocedure. Zij ging op 1 september 2019 aan de slag.

De decretale basis voor het project en de regelluwe zone die het mogelijk maakt om te piloteren, is het decreet betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs van 9 december 2005. Het pilootproject loopt op haar einde in juni 2022. In het laatste loopjaar zal het pilootproject geëvalueerd worden. Het eindrapport wordt ten vroegste eind juni 2022 verwacht. Dit is echter te laat om beslissingen rond het pilootproject hiervan te laten afhangen.

De regelluwe zone is essentieel voor het verderzetten van de good practices die ontwikkeld zijn in kader van het pilootproject (bijvoorbeeld: voor- en naschoolse opvang, mobiliteitscoaches, lokale toekenning van het recht op leerlingenvervoer). Het voorbije jaar tot anderhalf jaar is er echter een stagnatie, waarbij de pilootgebieden hun ontwikkelde werking continueren, maar weinig experimenteren met nieuwe elementen. Een verlenging zal dan ook het nut van een pilootproject voorbij gaan; we willen experimenteren met de pijlers van de conceptnota, maar we zitten aan het einde van de mogelijkheden van datzelfde experimenteren. De meerwaarde van een nieuw pilootproject, met een bijhorende nieuwe pilootfase, is dan ook beperkt.

Er wordt dan ook geen nieuw pilootproject uitgewerkt of een nieuwe fase van het pilootproject, maar een overgangsbepaling voor de pilootregio's die de huidige werking van de pilootregio's vastlegt en een stevige rechtsgrond geeft. De rechtszekerheid wordt aldus gegarandeerd voor de pilootregio's en er vallen geen hiaten op vlak van regelgeving. Met de overgangsbepaling wordt het mogelijk om twee systemen leerlingenvervoer in afwachting van nieuwe regelgeving naast elkaar te laten bestaan. De pilootregio's kunnen hun huidige werking verder zetten. Wat we trachten te doen is bij wijze van overgangsmaatregel een tijdelijke regeling decretaal op te nemen, zodat de betrokken regio's, die niet langer piloten zijn, in afwachting van de algemeen geldende toekomstige regelgeving voldoende rechtszekerheid en rechtsgrond hebben, alsook hun werking kunnen continueren.

Impactanalyse

Bijgaand voorontwerp van decreet bevat maatregelen, die voor leerlingen en ouders een verdere vooruitgang betekenen op het gebied van recht op en toegang tot het onderwijs in Vlaanderen (art. 24 Grondwet).

Gelet op het feit dat het hier gaat om (beperkte) wijzigingen en aanvullingen van bestaande onderwijsregelgeving over zeer diverse thema's heeft het Departement Cultuur, Jeugd en Media bevestigd dat er geen JOKER dient opgesteld te worden, maar dat een beknopte toelichting over de mogelijke impact op kinderen en jongeren in deze impactanalyse volstaat.

Toelatingsvoorwaarden lager onderwijs)

De toelatingsvoorwaarden tot het lager onderwijs worden verbeterd. Er wordt gegarandeerd dat het kind al de lessen kan volgen in het lager onderwijs zolang er geen beslissing is over de toelating tot het lager onderwijs, zodat er geen leerachterstand kan optreden. Als het kind toch niet wordt toegelaten tot het lager onderwijs wordt er gegarandeerd dat het kind terug kan keren naar de

kleuterschool waar hij of zij het jaar voordien was ingeschreven. De situatie van het kind wordt dus verbeterd.

Ook voor 14-jarigen en leerlingen met een getuigschrift basisonderwijs wordt de situatie verduidelijkt. Als die leerlingen worden toegelaten om nog 1 jaar in het lager onderwijs te blijven, wordt nu uitdrukkelijk voorzien dat die nieuwe school niet kan oordelen over de toelating tot het lager onderwijs. Zo wordt het voor die leerlingen gemakkelijker om van school te veranderen. De uiteindelijke beslissing om nog een jaar in het lager onderwijs te blijven, ligt bij de ouders.

Beroepsprocedure niet verkrijgen getuigschrift basisonderwijs bij de examencommissie

Er wordt meer rechtszekerheid gecreëerd voor leerlingen die examens hebben afgelegd bij de examencommissie en die een beroep willen instellen tegen de beslissing tot niet toekenning van het getuigschrift basisonderwijs. Er wordt nu gegarandeerd dat ze tijdig voldoende informatie krijgen over de beroepsprocedure, en principes die de gewone beroepsprocedure in het basisonderwijs regelen, worden doorgetrokken.

Inschrijving onder ontbindende voorwaarde leerlingen met een verslag

Deze wijzigingen versterken het recht op inschrijving van een leerling als de school de termijn laat verstrijken. Het verstrekt ook de rechtszekerheid voor scholen, in geval er pas later kennis genomen wordt van een verslag. Het creëert ook rechtszekerheid voor scholen die leerlingen met een verslag ook langer dan één maand ingeschreven willen houden, bvb. omdat een schoolverandering in de loop van het schooljaar niet mogelijk of wenselijk is.

Het wegvallen van de minimumleeftijd voor het getuigschrift basisonderwijs

Deze maatregel zorgt er voor dat hoogbegaafde leerlingen sneller in het regulier onderwijs kunnen doorstromen naar het secundair onderwijs.

Het kunnen oprichten van een nieuwe school voor buitengewoon basisonderwijs met slechts één type

Hierdoor kan er gemakkelijker aanbod voor deze types bijkomen, waar er nu wachtlijsten zijn omdat onderwijsverstrekkers opzien tegen het oprichten van een school voor buitengewoon basisonderwijs met 2 types met strengere voorwaarden qua normen die moeten gehaald worden enz.

Verlenging preventieve schorsing

De bevoegdheid om een preventieve schorsing eenmalig te verlengen wordt gewijzigd van het school- of centrumbestuur naar de directeur van de school, aangezien de directeur ook instaat voor het opleggen van de initiële preventieve schorsing. Hierdoor werken we een verwarring weg, die mogelijks zou kunnen ontstaan bij ouders en leerlingen. De directeur staat ook dicht bij de leerlingen en hun ouders en is dus herkenbaarder dan het schoolbestuur.

Implementatie

Bij de implementatie gebeurt de communicatie:

- via wijzigingen in diverse omzendbrieven;
- communicatiekanalen die doelgroepgericht en per onderwijsniveau info verspreiden (bv. nieuwsbrief over schoolbeleid en regelgeving).

Handhaving en toezicht

Het Agentschap voor Onderwijsdiensten, het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen en de Onderwijsinspectie houden toezicht op de naleving van de verschillende maatregelen in dit decreet.

Dit decreet treedt in werking op 1 september 2022. De motiveringen voor een afwijkende inwerkingtreding bij één artikel is opgenomen in de toelichting bij het desbetreffende artikelen.

C. Totstandkomingsprocedure

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Niet van toepassing.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991

Artikel 2 tot en met 6.

De beroepsprocedures die gelden binnen de Kamers van Beroep, bevoegd inzake tuchtaangelegenheden, en het College van Beroep, bevoegd inzake evaluatie, bevatten geen uitdrukkelijke bepaling die voorziet in een verlenging van de beroepstermijn in het geval deze verstrijkt op een zondag of een wettelijke feestdag. Met dat gegeven voor ogen, en mede overwegend dat dergelijke verlenging ook geen algemeen rechtsbeginsel is en dat de regeling inzake de verplaatsing van de vervalddag naar de eerstvolgende werkdag zoals opgenomen in art. 53, tweede lid Gerechtelijk Wetboek niet van toepassing is op administratieve beroepen, heeft de Kamer van Beroep reeds beroepen tegen een tuchtmaatregel die waren ingediend de eerste werkdag volgend op de zon- of feestdag waarop de vervaltermijn verliep, onontvankelijk bevonden wegens de laattijdige indiening ervan (cfr. de zaken GVO-2015/14 van 30 september 2015 en GO-2017/08 van 20 april 2017).

Om te vermijden dat de voorziene beroepstermijn in bepaalde gevallen door het personeelslid niet ten volle kan worden benut, wordt voor de verschillende beroepsprocedures binnen de Kamers van Beroep en het College van Beroep via de artikelen 2 tot en met 6 in het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs een verlenging van de beroepstermijn ingeschreven tot de eerstvolgende werkdag indien deze termijn eindigt op een zondag of een feestdag.

Daarnaast wordt specifiek met betrekking tot het instellen van een beroep tegen een ontslag om dringende redenen (artikel 2 en 3) verduidelijkt dat de daartoe geldende beroepstermijn eerst ingaat na de schriftelijke mededeling van de dringende redenen die het motief vormen voor het ontslag. De mededeling van deze dringende redenen moet gebeuren per aangetekende brief binnen de drie werkdagen na het ontslag. Wanneer in eerste instantie het ontslag als zodanig schriftelijk per aangetekende brief wordt meegedeeld of bevestigd na eerder mondeling te zijn gegeven, en het personeelslid vervolgens via een tweede aangetekende brief op de hoogte wordt gebracht van de dringende redenen, dan kan twijfel ontstaan omtrent de juiste lezing van de passage in de decreten rechtspositie dat een personeelslid beroep kan aantekenen "binnen vijf kalenderdagen vanaf de dag nadat de post de schriftelijke mededeling van het ontslag om dringende redenen voor het eerst heeft aangeboden". Een lezing van deze bepaling waarbij de beroepstermijn reeds zou kunnen ingaan vooraleer het personeelslid van de motieven van het ontslag op de hoogte is gesteld, zou de mogelijkheid om beroep aan te tekenen evenwel aanzienlijk uithollen.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991

Artikel 7 tot en met 11.

De beroepsprocedures die gelden binnen de Kamers van Beroep, bevoegd inzake tuchtaangelegenheden, en het College van Beroep, bevoegd inzake evaluatie, bevatten geen uitdrukkelijke bepaling die voorziet in een verlenging van de beroepstermijn in het geval deze verstrijkt op een zondag of een wettelijke feestdag.

Om te vermijden dat de voorziene beroepstermijn in bepaalde gevallen door het personeelslid niet ten volle kan worden benut, wordt voor de verschillende beroepsprocedures binnen de Kamers van Beroep en het College van Beroep via de artikelen 3 tot en met 11 in het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs een verlenging van de beroepstermijn ingeschreven tot de eerstvolgende werkdag indien deze termijn eindigt op een zondag of een feestdag.

Daarnaast wordt specifiek met betrekking tot het instellen van een beroep tegen een ontslag om dringende redenen (artikel 7 en 8) verduidelijkt dat de daartoe geldende beroepstermijn eerst ingaat na de schriftelijke mededeling van de dringende redenen die het motief vormen voor het ontslag. De mededeling van deze dringende redenen moet gebeuren per aangetekende brief binnen de drie werkdagen na het ontslag. Wanneer in eerste instantie het ontslag als zodanig schriftelijk per aangetekende brief wordt meegedeeld of bevestigd na eerder

mondeling te zijn gegeven, en het personeelslid vervolgens via een tweede aangetekende brief op de hoogte wordt gebracht van de dringende redenen, dan kan twijfel ontstaan omtrent de juiste lezing van de passage in de decreten rechtspositie dat een personeelslid beroep kan aantekenen "binnen vijf kalenderdagen vanaf de dag nadat de post de schriftelijke mededeling van het ontslag om dringende redenen voor het eerst heeft aangeboden". Een lezing van deze bepaling waarbij de beroepstermijn reeds zou kunnen ingaan vooraleer het personeelslid van de motieven van het ontslag op de hoogte is gesteld, zou de mogelijkheid om beroep aan te tekenen evenwel aanzienlijk uithollen.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Artikel 12.

In paragraaf 1 van artikel 13/1 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 wordt een technische correctie doorgevoerd. De naam van het besluit van de Vlaamse Regering is gewijzigd dus wordt ook deze verwijzing naar het besluit gewijzigd.

In paragraaf 3 worden de woorden "onder opschortende voorwaarde" vervangen door de woorden "onder ontbindende voorwaarde". Zo kan een school voor het lager onderwijs een leerling van wie nog niet vaststaat dat hij of zij voldoet aan de toelatingsvoorwaarden toch al laten schoollopen. Dit maakt het gemakkelijker voor de klassenraad lager onderwijs om te beslissen over de toelating tot het lager onderwijs.

De toelatingsvoorwaarden stellen dat leerlingen die toelating willen krijgen tot het lager onderwijs en minder dan 290 halve dagen effectief aanwezig waren en die een ongunstige beslissing hebben ontvangen van de klassenraad kleuteronderwijs pas toegelaten na een gunstige beslissing van de klassenraad lager onderwijs. In de huidige regelgeving wordt een leerling die pas kan toegelaten worden na de beslissing van de klassenraad lager onderwijs ingeschreven onder opschortende voorwaarde. In principe zou deze leerling de les niet mogen bijwonen in het lager onderwijs. Veel scholen laten deze leerlingen toch al lessen volgen tot aan de beslissing van de klassenraad lager onderwijs.

Om aan deze problematiek tegemoet te komen, wordt de inschrijving onder 'opschortende voorwaarde' aangepast naar een inschrijving onder 'ontbindende voorwaarde'. Zo kan de leerling de les bijwonen in het lager onderwijs tot er een beslissing is genomen over de toelatingsvoorwaarden. De klassenraad van de school voor het lager onderwijs kan dan een betere inschatting maken over de onder andere de beheersing van het Nederlands.

Artikel 13.

In paragraaf 1 wordt er bepaald dat een leerling met een getuigschrift basisonderwijs nog één schooljaar lager onderwijs kan volgen, indien de leerling een gunstig advies heeft gekregen van de klassenraad van de school waar de leerling het voorafgaande schooljaar les volgde. Het advies wordt gegeven op

vraag van de ouders. Het gunstig advies van de klassenraad geeft toegang tot elke lagere school. Na kennisneming van en toelichting bij het advies van de klassenraad nemen de ouders een beslissing om hun kind al dan niet nog een jaar in het lager onderwijs te laten blijven.

In de oude regeling werd voorzien dat leerlingen met een getuigschrift basisonderwijs nog een jaar basisonderwijs kunnen volgen indien de klassenraad toelating geeft aan de leerling om nog een jaar lager onderwijs te volgen. Anders heeft de leerling geen toegang tot het lager onderwijs. Dit laat toe om specifieke situaties op te vangen, waarbij de school het zinvol vindt om de leerling, ook al heeft deze het getuigschrift basisonderwijs al behaald, nog lager onderwijs te laten volgen. De regeling wordt gewijzigd omdat er nu mogelijks discussie kan zijn of een school lager onderwijs een leerling die een getuigschrift basisonderwijs heeft en die tijdens het schooljaar van school wijzigt, kan weigeren indien de leerling door een andere school werd toegelaten tot het lager onderwijs. Zo zou men in een situatie kunnen komen dat een leerling met een getuigschrift basisonderwijs tijdens het schooljaar verhuist en dat de 'nieuwe' school de leerling weigert. De leerling kan echter moeilijk in het midden van het schooljaar overgaan naar het secundair onderwijs.

De nieuwe regeling verduidelijkt nu dat een leerling met een getuigschrift basisonderwijs nog één schooljaar les kan volgen in het lager onderwijs indien de leerling een gunstig advies heeft gekregen van de klassenraad van de school waar de leerling het voorafgaande schooljaar les volgde. De klassenraad van de school waar de leerling het voorafgaande schooljaar les volgde, is best geplaatst om deze inschatting te maken aangezien zij de leerling kennen. Het advies wordt gegeven op vraag van de ouders. Na kennisneming van en toelichting bij het advies van de klassenraad nemen de ouders de beslissing om het kind nog een jaar lager onderwijs te laten volgen. Het gunstig advies van de klassenraad geeft toegang tot elke lagere school. Zo wordt gegarandeerd dat een leerling die de toelating heeft gekregen om nog een jaar lager onderwijs te volgen bij schoolverandering niet kan geweigerd worden op basis van de toelatingsvoorwaarden.

Indien een leerling het voorgaande schooljaar niet ingeschreven was in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende school voor lager onderwijs, wordt het advies verstrekt door de klassenraad van de school waar de leerling het gewoon lager onderwijs wil volgen.

In paragraaf 2 wordt bepaald voor leerlingen die 14 jaar worden voor 1 januari van het lopende schooljaar dat zij na een gunstig advies van de klassenraad en na een advies van het CLB nog één schooljaar les kunnen volgen in het gewoon lager onderwijs. Na kennisneming van en toelichting bij de adviezen van de klassenraad en het CLB nemen de ouders de beslissing om het kind nog een jaar lager onderwijs te laten volgen. Het gunstig advies van de klassenraad van de school waar de leerling het voorafgaande schooljaar les volgde, geeft toegang tot elke lagere school voor het gewoon onderwijs.

Ook bij de regeling van de leerlingen die 14 jaar worden voor 1 januari van het lopende schooljaar was het onduidelijk of het gunstig advies van de klassenraad overdraagbaar was naar een andere school bij schoolverandering.

Voor leerlingen die 14 jaar worden voor 1 januari van het lopende schooljaar voorziet deze regeling dat de leerling na een gunstig advies van de klassenraad en na een advies van het CLB toegang heeft tot het lager onderwijs. Na kennisneming van en toelichting bij de adviezen van de klassenraad en het CLB nemen de ouders de beslissing om het kind nog een jaar lager onderwijs te laten volgen. Het gunstig advies van de klassenraad van de school waar de leerling het voorafgaande schooljaar les volgde, geeft toegang tot elke lagere school. Zo wordt gegarandeerd dat een leerling die de toelating heeft gekregen om nog een jaar lager onderwijs te volgen bij schoolverandering niet kan geweigerd worden op basis van de toelatingsvoorwaarden.

Indien een leerling het voorgaande schooljaar niet ingeschreven was in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende school voor het lager onderwijs, wordt het advies verstrekt door de klassenraad van de school waar de leerling het gewoon lager onderwijs wil volgen.

In paragraaf 3, eerste lid wordt voor het buitengewoon onderwijs bepaald dat leerlingen die 14 jaar worden voor 1 januari van het lopende schooljaar na een advies van de klassenraad en na een advies van het CLB nog één schooljaar les kunnen volgen in het buitengewoon lager onderwijs. Na kennisneming van en toelichting bij de adviezen van de klassenraad en het CLB nemen de ouders de beslissing om het kind nog een jaar lager onderwijs te laten volgen. Bij schoolverandering tijdens het schooljaar dient er niet opnieuw een advies te worden gevraagd. Er moet enkel een advies worden gevraagd. De ouders zijn niet gebonden door dit advies bij hun beslissing.

Indien een leerling het voorgaande schooljaar niet ingeschreven was in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende school voor het lager onderwijs, wordt het advies verstrekt door de klassenraad van de school waar de leerling het gewoon lager onderwijs wil volgen.

Artikel 14.

In artikel 37/1 wordt verduidelijkt dat de ouders waarvan de kinderen examens afleggen voor de examencommissie, geen overleg met de directeur of zijn afgevaardigde moeten vragen vooraleer ze toegang hebben tot de beroepsprocedure. De kans is groot dat de directeur of zijn afgevaardigde weinig kennis heeft van de voorgeschiedenis van het kind dat zijn getuigschrift wenst te behalen via de examencommissie. Bijgevolg wordt er geen verplichte bemiddelingsfase voorzien vooraleer de ouders de formele beroepsprocedure kunnen opstarten.

Artikel 15.

Dit artikel maakt het mogelijk dat basisscholen digitaal akkoord krijgen van ouders bij een wijziging van het schoolreglement. Momenteel moet het schriftelijk gebeuren, met veel planlast bij het begin van het schooljaar als gevolg.

Artikel 16.

Aan artikel 37octies, § 1, tweede lid wordt een technische correctie doorgevoerd omdat leerlingen ook onder ontbindende voorwaarde kunnen worden ingeschreven door de wijziging aan artikel 13/1 via huidig decreet.

Artikel 17.

Aan artikel 37novies, § 5bis, wordt een punt 3° toegevoegd om een kleuterschool te verplichten een kleuter in overcapaciteit op te nemen, indien deze kleuter terugkeert uit een school voor lager onderwijs, na een ongunstige beslissing van de klassenraad lager onderwijs.

Onder de oude regelgeving gebeurde het vaak dat een leerling al les volgde in de school voor lager onderwijs ook al was de leerling nog niet definitief toegelaten, inschrijving onder opschortende voorwaarde. Dit wordt ook zo geregistreerd in Discimus. Bijgevolg dacht de 'oude' kleuterschool dat ze de leerling mogen uitschrijven, gezien de leerling op 1 september les zal bijwonen in een andere school. Als de leerling uiteindelijk toch niet aan de toelatingsvoorwaarden bleek te voldoen voor het lager onderwijs, kon de leerling niet altijd zomaar terugkeren naar het kleuteronderwijs.

Het risico bestond dus dat de school voor het kleuteronderwijs het kind na de melding van schoolverandering door Discimus de leerling uitschreef, maar dat de klassenraad van de school voor het lager onderwijs enkele dagen later een negatieve beslissing nam over de toelating van het kind. Het kind dreigt dan zonder school te vallen. Het kind kon namelijk niet starten in het lager onderwijs en het is mogelijk dat het kind ook niet meer terecht kon in zijn 'oude' school voor het kleuteronderwijs. Het kind was immers uitgeschreven in het kleuteronderwijs en als die kleuterschool ondertussen volzet was, was zijn plaats ingenomen. Het kind heeft evenmin automatisch recht op inschrijving voor het kleuteronderwijs in de nieuwe school. Het moet daar een nieuwe inschrijving vragen. Als ook in die school de capaciteit voor de derde kleuterklas al bereikt is, kan het daar ook niet terecht. Door de verplichting op te nemen dat een kind die terugkeert van het lager onderwijs verplicht in overcapaciteit moet worden ingeschreven, wordt er gegarandeerd dat het kind zeker een plekje heeft in het onderwijs.

Scholen voor het kleuteronderwijs weten aan welke leerlingen ze een negatief advies geven en kunnen eventueel anticiperen op hun terugkeer.

Artikel 18.

Dit artikel brengt in punt 1° een verduidelijking aan het decreet basisonderwijs.

Het is voorzien dat een school binnen een redelijke termijn en uiterlijk 60 kalenderdagen na de effectieve start van de lesbijwoning beslist of de aanpassingen die een leerling die beschikt over een verslag nodig heeft proportioneel dan wel disproportioneel zijn.

Er bestaan verschillende (foute) interpretaties met betrekking tot de termijn van 60 kalenderdagen. Dit creëert rechtsonzekerheid.

Indien de termijn van 60 kalenderdagen verstrijkt zonder een beslissing, is de leerling van rechtswege ingeschreven.

Indien de school pas nadat de inschrijving reeds gerealiseerd werd, kennis neemt van een verslag, start de termijn van de 60 kalenderdagen de dag van de kennisneming en geldt ook de regel die hierboven vermeld is, namelijk dat indien de termijn verstrijkt zonder een beslissing de leerling van rechtswege is ingeschreven.

Dit wordt nu verduidelijkt in de regelgeving.

Dit is geregeld als corona maatregel (Corona IV en VIII) voor inschrijvingen voor vorig en dit schooljaar. Deze wijziging regelt dit nu ook voor inschrijvingen voor volgend schooljaar (2022-2023). Voor inschrijvingen vanaf schooljaar 2023-2024 wordt gewerkt met nieuwe regelgeving. In het eerste ontwerp van de decreten dat op 16 juli 2021 voor de eerste keer principieel goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering zit dit ook vervat. Deze wijziging verzekert continuïteit voor scholen, ouders en leerlingen.

Deze artikelen maken in punt 2° het ontbinden van een nieuwe inschrijving van een leerling met een verslag in het gewoon onderwijs, mogelijk met een ontbinding voor een daaropvolgend schooljaar.

Scholen voor gewoon basisonderwijs die de inschrijving van nieuwe leerlingen met een verslag willen ontbinden krijgen hiermee de mogelijkheid om die ontbinding pas te doen met het oog op een volgend schooljaar in plaats van uiterlijk één maand na de beslissing.

Nu moeten scholen bij de ontbinding van een inschrijving van een leerling met een verslag, een maand na de beslissing deze leerling uitschrijven, anders lopen ze het risico dat het kind definitief ingeschreven wordt geacht. Deze artikelen geven scholen de keuze:

- ofwel hanteert de school de bestaande termijn van één maand;
- ofwel ontbindt de school de inschrijving met het oog op een daaropvolgend schooljaar.

De school kiest zelf welke optie ze hanteert.

Met deze wijziging krijgen de scholen de optie om een nieuwe leerling met een verslag op eenzelfde manier te behandelen als een leerling waarvan tijdens de schoolloopbaan de onderwijsbehoeften wijzigt.

Deze wijziging komt er mede door de capaciteitsnoden die naar boven kwamen in het buitengewoon basisonderwijs naar aanleiding van de aanmeldingsprocedures die georganiseerd werden.

Artikel 19.

Dit artikel beoogt de minimumleeftijd voor het behalen van het getuigschrift basisonderwijs af te schaffen. Het decreet basisonderwijs legt vast welke de norm is voor het bekomen van het getuigschrift basisonderwijs: de klassenraad oordeelt of een leerling in voldoende mate de doelen uit het leerplan die het bereiken van de eindtermen beogen, heeft bereikt. Het is niet logisch dat wie leerprestaties vertoont waardoor aan deze norm voldaan wordt, het getuigschrift basisonderwijs niet kan bekomen, puur omwille van de leeftijd.

In tegenstelling tot in het basisonderwijs, legt de regelgeving secundair onderwijs geen minimumleeftijden op voor het behalen van studiebewijzen, noch via het regulier onderwijssysteem (de scholen), noch via de examencommissies. Dit zorgt voor de absurde situatie dat een 8-jarig kind wel kan deelnemen aan de examencommissies secundair onderwijs, maar niet aan de examencommissie basisonderwijs. Een 8-jarig kind dat slaagt voor de examencommissie secundair onderwijs eerste graad kan op basis daarvan op 8 jaar instappen in de tweede graad secundair onderwijs. De minimumleeftijd voor het getuigschrift basisonderwijs kan dus omzeild worden door deelname aan de examencommissies secundair onderwijs. Regelgeving die omzeild kan worden is vrij zinloze regelgeving. Er kan ook een ongewenst effect optreden voor het schools traject van een leerling (uit noodzaak kiezen voor de piste van examencommissie secundair onderwijs, daar waar een versneld traject in en een beoordeling door de basisschool met nadien overstap naar het secundair onderwijs voor de leerling misschien beter zou zijn).

De administratie ontving in het verleden occasioneel de vraag om voor uitzonderlijk hoogbegaafde leerlingen die het getuigschrift basisonderwijs vroeger dan de toegestane leeftijd konden behalen een afwijking toe te staan. Tot nog toe kon daarop niet ingegaan worden omdat de regelgeving geen afwijkingen voorziet. Een mogelijk risico is dat we deze leerlingen hierdoor buiten ons erkend onderwijssysteem duwen omdat de regelgeving niet aangepast is aan hun capaciteiten.

In het verleden werd de minimumleeftijd voor het behalen van het getuigschrift basisonderwijs 'gemotiveerd' vanuit het 'belang van het kind'. Er was een 'aanvoelen' dat het voor een 'al te jong kind' niet aangewezen was om reeds in het secundair onderwijs te kunnen instromen. Dit was niet rationeel onderbouwd. Er kan bijvoorbeeld niet gemotiveerd worden waarom we die minimumleeftijd op 9 jaar leggen (alsof het voor een kind van 8 jaar 'nooit' aangewezen zou kunnen zijn, en voor een kind van 9 jaar 'altijd' aangewezen zou kunnen zijn om in het secundair onderwijs te kunnen instappen).

De afschaffing van de minimumleeftijd voor de examencommissies (die niet decretaal maar via het uitvoeringsbesluit vastligt) zal later via het uitvoeringsbesluit aangepast worden.

Artikel 20.

In artikel 55 wordt verduidelijkt dat de ouders waarvan de kinderen examens afleggen voor de examencommissie, geen overleg met de directeur of zijn afgevaardigde moeten vragen vooraleer ze toegang hebben tot de beroepsprocedure. Ook moet bij de mededeling van de beslissing tot niet-toekenning van het getuigschrift basisonderwijs het schoolreglement worden meegegeven om de ouders in kennis te stellen van de beroepsprocedure.

Artikel 21.

Er wordt een nieuw artikel 56/1 ingevoegd om te garanderen dat leerlingen en ouders die zich inschrijven bij de examencommissie kennis krijgen van de procedure en van de beroepsprocedure .

Artikel 22.

In dit artikel wordt de telwijze voor een type 5-school het schooljaar na de herstructurering aangepast, opdat er geen verminderde omkadering is in het tweede schooljaar na herstructurering.

Artikel 23.

Met dit artikel maken we mogelijk dat een schoolbestuur, dat van de Vlaamse Regering de goedkeuring kreeg om vanaf 1 september daaropvolgend een type van vrije keuze op te richten in een bestaande school voor buitengewoon basisonderwijs, die oprichting met een schooljaar mag uitstellen. In geval van uitstel van oprichting moet het schoolbestuur geen nieuw oprichtingsdossier indienen. De Vlaamse Regering neemt evenmin een nieuwe beslissing.

Artikel 24.

Dit artikel creëert de mogelijkheid voor de programmatie van een school voor buitengewoon basisonderwijs met slechts één onderwijstype.

Voor scholen met type 2 en type 3 moet het schoolbestuur in een oprichtingsdossier motiveren dat er een capaciteitstekort is voor leerlingen met een verslag voor de betreffende types.

Voor scholen van de andere types, met uitzondering van type 5, moet het schoolbestuur in een oprichtingsdossier motiveren dat er een capaciteitstekort is voor leerlingen met een verslag voor de betreffende types, mag er geen bestaand aanbod zijn binnen een straal van 25 km én moet worden aangetoond dat het capaciteitstekort niet kan worden opgelost met een nieuwe vestigingsplaats van een bestaande school.

Verder bepaalt het artikel dat een schoolbestuur dat van de Vlaamse Regering de goedkeuring kreeg om vanaf 1 september daaropvolgend een nieuwe school voor buitengewoon basisonderwijs te programmeren, maar de programmatienormen voor dit nieuwe aanbod niet haalt op de eerste schooldag van oktober van het eerste jaar, de programmatie mag doen vanaf 1 september van het daaropvolgend schooljaar, zonder bijkomende aanvraag of goedkeuring. Vanaf de eerste schooldag van oktober van het daaropvolgende (tweede) schooljaar moet de school gedurende drie opeenvolgende schooljaren de programmatienormen voor dit nieuwe aanbod bereiken op de eerste schooldag van oktober.

Artikel 25.

Dit artikel regelt hetzelfde als in artikel 23, maar dan voor de oprichting van een nieuw type (niet van vrije keuze).

Artikel 26.

Opheffing van 3 artikelen.

Artikel 27.

In dit artikel wordt de telwijze voor een type 5-school het schooljaar na de herstructurering aangepast, opdat er geen verminderde omkadering is in het tweede schooljaar na herstructurering.

Artikel 28.

Er wordt in de artikelen betreffende personeel op werkingsbudget toegevoegd dat de bepalingen uit deze artikelen ook gelden voor personeel via subsidies toegekend door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming ter versterking van de kwaliteit van onderwijs.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenonderwijs

Artikel 29.

Er wordt in de artikelen betreffende personeel op werkingsbudget toegevoegd dat de bepalingen uit deze artikelen ook gelden voor personeel via subsidies toegekend door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming ter versterking van de kwaliteit van onderwijs .

Artikel 30.

Idem vorig artikel.

Hoofdstuk 6. Wijziging van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap

Artikel 31.

Centrumbesturen die een aanvraag indienen tot programmatie van een bijkomend structuuronderdeel krijgen, indien de Vlaamse regering deze aanvraag goedkeurt, de toelating tot programmatie gedurende de twee daaropvolgende schooljaren. Dit zorgt ervoor dat zij ook als zij in het eerste schooljaar na de goedkeuring door de Vlaamse regering niet opstarten, ze het daaropvolgende schooljaar dit aanbod opnieuw kunnen inrichten, zonder bijkomende aanvraag of goedkeuring.

Hoofdstuk 7. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Artikel 32.

Dit artikel brengt in punt 1° een verduidelijking aan in de codex secundair onderwijs.

Het is voorzien dat een school binnen een redelijke termijn en uiterlijk 60 kalenderdagen na de effectieve start van de lesbijwoning beslist of de aanpassingen die een leerling die beschikt over een verslag nodig heeft proportioneel dan wel disproportioneel zijn.

Er bestaan verschillende (foute) interpretaties met betrekking tot de termijn van 60 kalenderdagen. Dit creëert rechtsonzekerheid.

Indien de termijn van 60 kalenderdagen verstrijkt zonder een beslissing, is de leerling van rechtswege ingeschreven.

Indien de school pas nadat de inschrijving reeds gerealiseerd werd, kennis neemt van een verslag, start de termijn van de 60 kalenderdagen de dag van de kennisneming en geldt ook de regel die hierboven vermeld is, namelijk dat indien de termijn verstrijkt zonder een beslissing de leerling van rechtswege is ingeschreven.

Dit wordt nu verduidelijkt in de regelgeving.

Dit is geregeld als corona maatregel (Corona IV en VIII) voor inschrijvingen voor vorig en dit schooljaar. Deze wijziging regelt dit nu ook voor inschrijvingen voor volgend schooljaar (2022-2023). Voor inschrijvingen vanaf schooljaar 2023-2024 wordt gewerkt met nieuwe regelgeving. In het eerste ontwerp van de decreten dat op 16 juli 2021 voor de eerste keer principieel goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering zit dit ook vervat. Deze wijziging verzekert continuïteit voor scholen, ouders en leerlingen.

Dit artikel maakt in punt 2° het ontbinden van een nieuwe inschrijving van een leerling met een verslag in het gewoon onderwijs, mogelijk met een ontbinding voor een daaropvolgend schooljaar.

Scholen voor gewoon secundair onderwijs die de inschrijving van nieuwe leerlingen met een verslag willen ontbinden krijgen hiermee de mogelijkheid om die ontbinding pas te doen met het oog op een volgend schooljaar in plaats van uiterlijk één maand na de beslissing.

Nu moeten scholen bij de ontbinding van een inschrijving van een leerling met een verslag, een maand na de beslissing deze leerling uitschrijven, anders lopen ze het risico dat het kind definitief ingeschreven wordt geacht. Deze artikelen geven scholen de keuze:

- ofwel hanteert de school de bestaande termijn van één maand;
- ofwel ontbindt de school de inschrijving met het oog op een daaropvolgend schooljaar.

De school kiest zelf welke optie ze hanteert.

Met deze wijziging krijgen de scholen de optie om een nieuwe leerling met een verslag op eenzelfde manier te behandelen als een leerling waarvan tijdens de schoolloopbaan de onderwijsbehoeften wijzigt.

Artikel 33.

Dit artikel maakt het mogelijk dat een school in het secundair onderwijs digitaal akkoord krijgen van ouders bij een wijziging van het schoolreglement. Momenteel gebeurt dat schriftelijk, met veel planlast bij het begin van het schooljaar als gevolg.

Artikel 34.

Het kan voor secundaire scholen, maar ook voor ouders en leerlingen verwarrend zijn dat de directeur bevoegd is om over te gaan tot een preventieve schorsing, terwijl de bevoegdheid voor een eenmalige verlenging van een preventieve schorsing bij het school- of centrumbestuur ligt. Dit heeft ertoe geleid dat de verlenging van een preventieve schorsing door de Raad van State geschorst werd omdat de directeur de preventieve schorsing verlengd had, terwijl hij niet bevoegd was (RvS 16 maart 2015, nr. 230.525, Abouya). Om verdere verwarring te voorkomen en omdat het logischer is dat de directeur zich zowel uitspreekt over het opleggen van de preventieve schorsing als de eenmalige verlenging ervan, wordt de regeling aangepast.

Artikel 35.

Het aanbod Se-n-Se-opleidingen die voorbereiden op het hoger onderwijs bestaat vanaf het schooljaar 2025-2026 uit:

- Voorbereidend jaar op hoger onderwijs na structuuronderdeel met arbeidsmarktfinaliteit (onderwijskwalificatie 3)
- Bijzondere wetenschappelijke vorming na structuuronderdeel met dubbele finaliteit en doorstroomfinaliteit (onderwijskwalificatie 4)
- Bijzondere beeldende vorming na structuuronderdeel met dubbele finaliteit en doorstroomfinaliteit (onderwijskwalificatie 4)
- Bijzondere muzikale vorming na structuuronderdeel met dubbele finaliteit en doorstroomfinaliteit (onderwijskwalificatie 4)
- Bijzondere vorming dans na structuuronderdeel met dubbele finaliteit en doorstroomfinaliteit (onderwijskwalificatie 4)
- Bijzondere vorming woordkunst-drama na structuuronderdeel met dubbele finaliteit en doorstroomfinaliteit (onderwijskwalificatie 4)

Artikel 139 van de codex secundair onderwijs bepaalt dat er eindtermen worden vastgelegd voor het voorbereidend leerjaar op hoger onderwijs na structuuronderdeel met arbeidsmarktfinaliteit (onderwijskwalificatie 3). Voor de Se-n-Se-opleidingen bijzondere vorming ontbreken momenteel decretale bepalingen met betrekking tot de doelen.

Voorliggende bepalingen voorzien dat de doelen van de Se-n-Se-opleidingen bijzondere vorming worden afgeleid van de eindtermen of specifieke eindtermen van inhoudelijk verwante structuuronderdelen van de derde graad en gezamenlijk bepaald door het Gemeenschapsonderwijs en de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs. Zo wordt – ook voor de Se-n-Se-opleidingen bijzondere vorming een gemeenschappelijk curriculum over de onderwijsverstrekkers gewaarborgd. Om de aansluiting met het hoger onderwijs (bacheloropleidingen) te garanderen, worden bij de totstandkoming van deze doelen vak- en andere experts uit het hoger onderwijs betrokken.

Artikel 36.

Scholen voor gewoon secundair onderwijs die uiterlijk op 30 november (uiterlijk op 30 september van het lopende schooljaar als het een Se-n-Se betreft die van

start gaat op 1 februari) een aanvraag indienen tot programmatie van een bijkomend structuuronderdeel krijgen de toelating tot programmatie gedurende de twee daaropvolgende schooljaren. Dit zorgt ervoor dat zij ook als zij in het eerste schooljaar na de goedkeuring door de Vlaamse regering niet opstarten, ze het daaropvolgende schooljaar dit aanbod opnieuw kunnen inrichten, zonder bijkomende aanvraag of goedkeuring.

Artikel 37.

Er wordt in de artikelen betreffende personeel op werkingsbudget toegevoegd dat de bepalingen uit deze artikelen ook gelden voor personeel via subsidies toegekend door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming ter versterking van de kwaliteit van onderwijs .

Artikel 38.

In de Codex Secundair Onderwijs zijn in paragraaf 3 van artikel 289 de bepalingen omtrent de programmatie van structuuronderdelen in opleidingsvorm 3 opgenomen. Voor de kwalificatie- en integratiefase stelt dit artikel dat verschillende structuuronderdelen voor deze twee fases geprogrammeerd kunnen worden, zolang deze zich binnen hetzelfde studiedomein bevinden. Deze beperking is problematisch gezien het scholen beperkt in het aanbod aan studierichtingen aan leerlingen.

Om hieraan tegemoet te komen, stellen we voor om de beperking tot hetzelfde studiedomein te verwijderen uit de regelgeving. Dit zorgt ervoor dat scholen meer kansen hebben om hun opleidingsaanbod vorm te kunnen geven, wat positief is voor leerlingen. Leerlingen in opleidingsvorm 3 kunnen sinds schooljaar 2019-2020 een bijkomende kwalificatie behalen; een ruimer aanbod in de integratiefase biedt hen meerdere mogelijkheden om een bijkomende kwalificatie te behalen, wat hun positie op de arbeidsmarkt versterkt. Het komt nog steeds aan de Vlaamse Regering toe om de programmatieaanvragen te beoordelen.

Artikel 39.

Scholen voor buitengewoon secundair onderwijs die uiterlijk op 30 november een aanvraag indienen tot oprichting van een school of tot programmatie van een bijkomend type en/of opleidingsvorm krijgen de toelating tot programmatie gedurende de twee daaropvolgende schooljaren. Dit zorgt ervoor dat zij, ook als zij in het eerste schooljaar van de opstart de programmatienorm niet halen, het daaropvolgende schooljaar dit aanbod opnieuw kunnen inrichten, zonder bijkomende aanvraag of goedkeuring. Vanaf het tweede schooljaar moeten zij de programmatienorm behalen. Dit was in onderwijsdecreet XXXI geregeld louter voor het eerstkomend schooljaar 2021-2022. Nu wordt dit structureel mogelijk gemaakt, alsook mogelijk gemaakt bij programmatie van structuuronderdelen. In dit artikel wordt ook toegevoegd dat schoolbesturen in geval van een programmatie van een nieuw type, dat door omstandigheden niet ingericht wordt op 1 oktober van het eerste jaar, tegen de eerste schooldag van oktober van dat eerste jaar moeten beslissen of zij het nieuwe type in de loop van dat schooljaar alsnog zullen inrichten, wanneer er een vraag tot inschrijving wordt gesteld.

Artikel 40 en 41.

In deze artikelen wordt duidelijk gemaakt dat buitengewone scholen die de geprogrammeerde opleidingsvorm(en) het eerste jaar inrichten maar de norm niet halen in het eerste jaar, op 1 oktober tellen voor omkadering in dat eerste jaar. In geval een buitengewone school beslist om een nieuw type na 1 oktober alsnog op te richten dan tellen ze pas op 1 oktober van het daaropvolgende schooljaar wanneer er effectief 1 leerling is op 1 oktober.

Artikel 42.

Er wordt in de artikelen betreffende personeel op werkingsbudget toegevoegd dat de bepalingen uit deze artikelen ook gelden voor personeel via subsidies toegekend door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming ter versterking van de kwaliteit van onderwijs.

Artikel 43.

Schoolbesturen die een aanvraag indienen tot programmatie van een bijkomend duaal structuuronderdeel krijgen, indien de Vlaamse regering deze aanvraag goedkeurt, de toelating tot programmatie gedurende de twee daaropvolgende schooljaren. Dit zorgt ervoor dat zij ook als zij in het eerste schooljaar na de goedkeuring door de Vlaamse regering niet opstarten, ze het daaropvolgende schooljaar dit aanbod opnieuw kunnen inrichten, zonder bijkomende aanvraag of goedkeuring.

Specifiek voor duaal leren moet steeds rekening gehouden moet worden met het duale structuuronderdeel, én de eventuele daaraan gekoppelde aanloopstructuuronderdelen.

Hoofdstuk 8. Wijziging van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs, van 28 oktober 2016

Artikel 44.

Er wordt in de artikelen betreffende personeel op werkingsbudget toegevoegd dat de bepalingen uit deze artikelen ook gelden voor personeel via subsidies toegekend door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming ter versterking van de kwaliteit van onderwijs.

Artikel 45.

In dit artikel wordt de werking van de voormalige pilootregio's:

- a) Leuven – Heverlee;
- b) Hooglede – Izegem – Ingelmunster – Roeselare – Moorslede – Torhout;
- c) Antwerpen - Brasschaat - Schilde - Schoten;

gegarandeerd bij wijze van overgangsmaatregel tot er definitieve, gewijzigde regelgeving omtrent leerlingenvervoer in voege gaat.

Het eerste punt van dit artikel bepaalt de geografische regio's waarbinnen de buitengewone scholen collectief kunnen afwijken van het criterium "dichtstbijzijnde school" zoals bepaald in artikel IV.35.

Het tweede punt van dit artikel bepaalt dat de werkwijze en wijze van toekenning van het recht op leerlingenvervoer gebeurt conform de manier waarop dit gebeurde in de looptijd van het pilotproject "Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs" van september 2017 tot en met juni 2022. De vermelde regio's leggen hun werkwijze en manier van toekennen van het recht op vervoer vast in een werkplan, dat aan de Vlaamse Regering wordt overgemaakt (conform het vierde lid). In het artikel worden een aantal minimale elementen opgenomen waarrond men bepalingen moet uitwerken in het werkplan.

Het derde punt van dit artikel bepaalt dat het werkplan voorgelegd wordt aan de Vlaamse Regering, en minstens één schooljaar geldig is. Wil men elementen wijzigen, kan dit enkel in onderling overleg. Bij wijziging wordt het werkplan terug voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Het vierde punt behoeft geen verdere toelichting.

Dit artikel heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2022, opdat de vooropgestelde werkwijze voor het leerlingenvervoer reeds van toepassing is op inschrijvingen voor het schooljaar 2022-2023.

Hoofdstuk 9. Wijzigingen van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs

Artikel 46 en artikel 47.

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die enkel op basis van medische diagnostiek bepaalde vakken niet of maar gedeeltelijk kunnen volgen, maar niet erkend zijn door een overheidsinstantie als persoon met handicap, vallen momenteel uit de boot voor zowel een individueel aangepast curriculum als een gemeenschappelijk curriculum met aangepast lessenrooster.

Het gaat hier bijvoorbeeld over volwassenen met autisme of ADHD die zich niet kunnen beroepen op een verslag of een gemotiveerd verslag. De voorliggende wijziging voegt deze categorie toe aan de leerlingen die voor aangepast onderwijs in aanmerking komen. Vaak is het les volgen in grote groepen voor die leerlingen niet haalbaar. Omwille van de leesbaarheid wordt het eerste lid van het artikel 52 en 53 bovendien redactioneel aangepast.

De academie moet het individueel aangepast curriculum of het motivatiedossier voor een gemeenschappelijk curriculum met aangepast lessenrooster ter inzage kunnen voorleggen aan de verificatie en de onderwijsinspectie. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten stelt vast dat die documenten niet in alle academies voorhanden zijn.

De wijziging expliciteert dat een leerling die niet alle vakken volgt en waarvoor er geen individueel aangepast curriculum of gemeenschappelijk curriculum met aangepast lessenrooster voorhanden is, slechts gedeeltelijk financierbaar is. De wegingsfactor voor leerlingen die een vrijstelling hebben voor een vak wordt van toepassing. De wegingsfactor bedraagt 0,70 voor de domeinen muziek, woordkunst-drama en dans en 0,85 voor het domein beeldende en audiovisuele kunsten.

Artikel 48.

De eerste aanpassing maakt het mogelijk dat ook geïnteresseerden die geen les volgen aan de academie lezingen met voordrachtgevers die in de academie worden gegeven kunnen bijwonen. Ook oud-leerlingen kunnen op die manier een band met de academie behouden.

Door de tweede wijziging kan een academie voortaan de lestijden voor leeractiviteiten op maat geheel of gedeeltelijk omzetten naar een krediet, naar analogie van voordrachtgevers. Daardoor kan een academie ook externe experts inzetten voor leeractiviteiten op maat. Leeractiviteiten op maat zijn korte lessenreeksen vaak over een specifiek onderwerp die het reguliere curriculum verdiepen of uitbreiden.

De toevoeging maakt het bovendien aantrekkelijker voor leraren met een voltijdse opdracht om in leeractiviteiten op maat les te geven. Op dit moment kan een academie die leraren niet in alle gevallen vergoeden voor hun prestaties. In tegenstelling tot andere onderwijsniveaus, is in het dko geen betaald overwerk of bijbetrekking mogelijk. Op het dko is de regeling van het best bezoldigd ambt van toepassing¹.

Als een schoolbestuur een leraar of een andere expert op die manier tewerkstelt, is de rechtspositieregeling niet van toepassing. Op die manier blijft er een duidelijk onderscheid bestaan met aanstellingen binnen de organieke personeelsomkadering, waarop regelgeving in zake vacantverklaring, vaste benoeming, (re)affectatie en mutatie van toepassing is.

Artikel 49.

Er wordt in de artikelen betreffende personeel op werkingsbudget toegevoegd dat de bepalingen uit deze artikelen ook gelden voor personeel via subsidies toegekend door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming ter versterking van de kwaliteit van onderwijs .

Hoofdstuk 10. Wijziging van het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding

Artikel 50.

¹ Zie [omzendbrief PERS/2005/21 van 25/10/2005 \(vlaanderen.be\)](#)

Er wordt in de artikelen betreffende personeel op werkingsbudget toegevoegd dat de bepalingen uit deze artikelen ook gelden voor personeel via subsidies toegekend door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming ter versterking van de kwaliteit van onderwijs .

Hoofdstuk 11. Inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd

Artikel 51.

Het decreet treedt in werking op 1 september 2022, met uitzondering van één artikel:

Artikel 45 dat uitwerking heeft met ingang van 1 januari 2022, opdat de vooropgestelde werkwijze voor het leerlingenvervoer reeds van toepassing is op inschrijvingen voor het schooljaar 2022-2023.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS